

Sprawozdanie z działalności Zarządu SNPL za okres maj 2014 – kwiecień 2015

Szanowni Państwo!

Sprawozdanie z działalności Zarządu SNPL będzie oparte na analizie planu pracy Zarządu za pierwszy rok kadencji oraz na realizacji jego ustaleń według podstawowych kierunków działalności. Za okres sprawozdawczy Zarząd SNPL zrealizował praktycznie wszystkie przewidziane planem zadania.

Działalność organizacyjno-statutowa

Skład osobowy SNPL: Na dzień 8 maja 2014 r. mieliśmy 58 członków, obecnie Stowarzyszenie liczy 62 członków. W okresie sprawozdawczym na członków zwyczajnych¹ zostali przyjęci prof. dr hab. Zbigniew Oziewicz, dr Katarzyna Miksza, prof. dr hab. Leon Ustinowicz, na członka wspierającego mgr Alicja Malewska. Dwie osoby zmieniły swój status z członków zwyczajnych na członków seniorów (dr Leon Sokołowski i dr Marian Grygorowicz).

Dążymy do nawiązania ponownych kontaktów z osobami, które z tych czy innych powodów utraciły łączność ze Stowarzyszeniem i zostały skreślane z listy członków SNPL. Moim zdaniem dla polskiej mniejszości na Litwie każda osoba jest ważna. Jednocześnie, jeżeli chcemy jako organizacja być bardziej atrakcyjni, musimy znaleźć formy działalności, które by spełniały oczekiwania naszych członków, musimy brać udział jako SNPL w różnorodnych projektach naukowo-badawczych, edukacyjnych i promujących naukę oraz musimy być medialnie widoczni.

Jestem zdania, że taka organizacja jak SNPL, będąca reprezentantem najbardziej wykształconej części mniejszości polskiej na Litwie, powinna być nie tylko Stowarzyszeniem przyciągającym naukowców oraz

---

¹ Zarejestrowany w ubiegłym roku nowy Statut SNPL przewiduje oprócz członków zwyczajnych, posiadających wszystkie prawa statutowe, członków wspierających, członków emerytowanych (seniorów) oraz członków honorowych.

młode osoby wybierające ścieżkę naukową i zapewniającą im możliwość kontaktu z naukowcami rodakami oraz możliwość samorealizacji, lecz też musi być instytucją, w żadnym wypadku nie elitarną, lecz demokratyczną, opiniotwórczą, platformą do dyskusji i współpracy. Warto tu wspomnieć *Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie* oraz jego działaczy, z których każdy jest dla nas wzorem człowieka, obywatela, naukowca. Biorąc pod uwagę fakt, że naukowców wśród przedstawicieli mniejszości polskiej na Litwie procentowo jest wielokrotnie mniej niż wśród Litwinów czy przedstawicieli innych mniejszości, musimy dążyć do nawiązania kontaktów i współpracy z każdym naukowcem Polakiem na Litwie niezależnie od jego poglądów, miejsca pracy czy zamieszkania.

Już podczas poprzedniej kadencji Stowarzyszenie przeprowadziło szereg spotkań i odczytów (patrz Sprawozdanie z działalności Zarządu za lata 2011–2014), które miały się stać platformą do dyskusji o wyzwaniach i zagrożeniach, problemach i tendencjach rozwojowych we współczesnym świecie z uwzględnieniem spraw mniejszości narodowych. Wydzźwięk tych spotkań był ograniczony, gdyż nie potrafilismy medialnie ich nagłośnić i zainteresować nimi odpowiednie środowiska. W planie działalności Zarządu SNPL na rok 2014/15 przewidziano opracowanie idei e-klubu dyskusyjnego *Forum Vilnensis* i jego realizację na stronie internetowej SNPL. Biorąc pod uwagę fakt, że zaistniały określone trudności z tym projektem oraz w związku z powstaniem we wrześniu 2014 r. Polskiego Klubu Dyskusyjnego w Wilnie, kojarzonego z prężnie rozwijającym się środowiskiem *Radia znad Wilii*, zrezygnowaliśmy z tego pomysłu. Jednocześnie trzeba podkreślić, że niektórzy członkowie SNPL aktywnie uczestniczą w działalności tego Klubu.

Jednakże nadal aktualny jest pomysł organizowania spotkań i *sensu stricto* tematycznych dyskusji naukowych. To jest obowiązkiem nie tylko Zarządu, lecz też każdego członka SNPL. Aktywna działalność naukowa, naukowo-popularyzatorska lub edukacyjna jest obowiązkiem statutowym każdego członka Stowarzyszenia. Szczególną uwagę powinniśmy zwrócić na Filię UwB Wilnie, gdzie mamy pokaźną grupkę młodych wykładowców, nie możemy zapominać o innych uczelniach litewskich, ale musimy też pamiętać o tych młodych osobach, które wyjechały na studia magisterskie i doktoranckie do Polski lub do innych krajów. Myślę, że należy zaktywizować nasze starania w podtrzymywaniu kontaktów ze stałymi naszymi partnerami (STIPL, *Europejska Fundacja Praw Człowieka* (EFHR) oraz w nawiązywaniu

kontaktów z nowymi podmiotami, takimi jak już wspomniany Klub Dyskusyjny.

Zarząd SNPL rozpoczął pracę (zanim nie został zarejestrowany nowy Statut) w siedmioosobowym składzie, do którego zostali wybrani: doc. dr Barbara Dwilewicz, prof. dr Bogusław Grużewski, dr hab. Henryka Ilgiewicz, dr Elżbieta Kuzborska, doc. dr Krystyna Moroz-Łapin, prof. dr Henryk Malewski (prezes), prof. dr Wojciech Stankiewicz. Po rejestracji nowego Statutu SNPL Walne Zebranie w dniu 12 grudnia 2014 r. uzupełniło skład Zarządu o dwóch członków, zostali nimi dr Irena Miłkaszewicz i dr Mirosław Szejbak.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: dr S. Hejbowicz, dr W. Medelienė, prof. dr R. Burda.

Po rezygnacji dr J. Urbanowicz z pełnienia funkcji skarbnika od końca ubiegłego roku obowiązki te przejęła dr Katarzyna Miksza.

Walne Zebrania i posiedzenia Zarządu SNPL: Za okres od maja 2014 r. do dnia dzisiejszego odbyły się dwa zebrania: Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze w dniu 12 grudnia 2014 r. oraz obecne Walne Zebranie Sprawozdawcze. Przeprowadziliśmy 10 posiedzeń Zarządu (na stronie internetowej są zamieszczone protokoły posiedzeń Zarządu i protokoły Walnych Zebrań).

W okresie sprawozdawczym uczestniczyliśmy w spotkaniach tematycznych, braliśmy udział w konferencjach, nawiązaliśmy współpracę z kilkoma międzynarodowymi organizacjami polonijnymi, przeprowadziliśmy wstępne rozmowy o możliwej współpracy naukowej etc., etc. Możemy stwierdzić, że transparentność działalności Stowarzyszenia i jego Zarządu zwiększyła się w znacznym stopniu. Świadczy o tym nasza strona internetowa, na której są zamieszczane nie tylko plany działalności i inne dokumenty, ale też wszystkie protokoły posiedzeń Zarządu z informacją nie tylko o podjętych uchwałach, ale i dyskusjach, które im towarzyszyły.

Możemy stwierdzić, że większość przedsięwzięć przewidzianych w planie pracy Zarządu SNPL na rok 2014/15 została zrealizowana. Podstawowymi zadaniami Zarządu były:

1. Opracowanie i przyjęcie rocznego planu działalności Zarządu SNPL;
2. Określenie strategii i podstawowych kierunków działalności SNPL na kadencję (lata 2014–2017);

3. Opracowanie i detalizacja wytycznych Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego SNPL;
4. Opracowanie harmonogramu posiedzeń Zarządu i ich tematyki;
5. Przeprowadzenie Walnych Zebrań (wyborczego w grudniu 2014 r. oraz sprawozdawczego w kwietniu 2015 r.). Zadaniem grudniowego zebrania były: uzupełnienie składu Zarządu zgodnie z nowym Statutem SNPL, przyjęcie opracowanego przez Zarząd programu działań na lata 2014–2017, określenie wysokości składek etc. Celem niniejszego Walnego Zebrania jest sprawozdanie Zarządu SNPL oraz Komisji Rewizyjnej, a także omówienie innych spraw aktualnych dla Stowarzyszenia;
6. Procedura rejestracji nowej wersji Statutu SNPL (przygotowanie i tłumaczenie niezbędnych dokumentów na język litewski). Rejestracja wymagała wstępnego zaopiniowania i uzgodnienia notarialnego Statutu z ustawodawstwem litewskim. Następnym krokiem była rejestracja w Rejestrze Osób Prawnych;
7. Tłumaczenie na język polski nowego Statutu SNPL;
8. Podsumowanie wykonania budżetu konferencji „Rodzinna Europa. Współczesna myśl polityczna a wyzwania XXI wieku”. SNPL otrzymał znaczące wsparcie na organizację konferencji i wydanie Rocznika SNPL ze środków MSZ RP. Projekt został rozliczony i zamknięty w ustalonym w umowie z Ambasadą RP terminie;
9. Rekrutacja nowych członków;
10. Merytoryczne odnowienie strony internetowej SNPL: Obecnie zamieszczane są tam aktualne informacje (apele, ogłoszenia, sprawozdania, protokoły posiedzeń Zarządu itd.), zostały uporządkowane rubryki. Za prowadzenie strony internetowej jest odpowiedzialna koleżanka Krystyna Moroz-Łapin. Bardzo ważną i odpowiedzialną pracą jest przygotowanie Rocznika SNPL do jego rejestracji jako publikacji w wersji elektronicznej, a także dążenie ku temu, by stał się on wydawnictwem punktowanym zarówno na Litwie, jak i w Polsce. Tymi kwestiami zajmuje się dr Mirosław Szejbak. W pierwszej kolejności należy zamieścić na naszej stronie archiwalne Roczniki SNPL. Na pierwszy ogień poszedł Rocznik SNPL wydany w 2014 r.

Pragniemy, żeby każdy członek SNPL regularnie zaglądał na stronę Stowarzyszenia, gdzie są zamieszczone różnorodne teksty (redagowane przez nasze koleżanki Barbarę Dwilewicz i Irenę Fedorowicz) o

działalności SNPL (konferencje, „czerwcowe majówki”, akcja „Znicz” itd.). Ich autorami są nie tylko członkowie Zarządu, lecz też inne osoby należące do SNPL (Józef Szostakowski, Romuald Brazis, Halina Turkiewicz, Irena Fedorowicz i nawet koledzy z Wrocławia i in.). Na zebraniu w grudniu 2014 r. mówiłem, że naszą „piętą achillesową” jest niedostateczna współpraca z mediami. Dzisiaj obserwujemy już pewne pozytywne zmiany też na tej płaszczyźnie działalności Stowarzyszenia. W mediach ukazały się informacje o kwietniowej konferencji, o spotkaniu świątecznym i podsumowaniu kalendarzowego roku 2014. W marcu 2015 r. w wydawnictwie Europejskiej Federacji Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych *Flash Info* nr 5 ukazał się duży artykuł o historii i terażniejszości SNPL. Na stronach Wikipedii została zamieszczona uaktualniona notatka o SNPL w języku polskim. Musimy dążyć do tego, żeby informacja o Stowarzyszeniu była też dostępna w języku angielskim, na Litwie zaś – w języku litewskim;

Odprowadzenie 2% od podatku dochodowego osób prywatnych. Z tego źródła w ubiegłym roku otrzymaliśmy prawie 1600 Lt. Dziękuję uprzejmie wszystkim, którzy wsparli w taki sposób SNPL;

11. W 2014 roku Zarząd wypłacił czynsz za pokój 206 oraz pokrył zadłużenie za lata 2012 i 2013. Biorąc pod uwagę fakt, że roczny czynsz za wynajem pokoju 206 wynosił ponad 800 Lt, postanowiliśmy szukać innego rozwiązania. Dzięki uprzejmości dyrektora DKP Artura Ludkowskiego mogliśmy zrezygnować z wynajmu pokoju nr 206 jako pomieszczenia biurowego i każdorazowo uzgadniamy, z jakiego pomieszczenia (nieodpłatnie) możemy korzystać na posiedzenie Zarządu lub Walne Zebranie.

II. Działalność naukowa

1. Udział członków Stowarzyszenia w konferencjach naukowych i reprezentowanie SNPL. Większość członków Stowarzyszenia uczestniczyła w różnorodnych konferencjach w kraju i za granicą, w pierwszej kolejności reprezentowała swoje uczelnie lub inne organizacje, lecz zarazem i SNPL. Takim przykładem może być udział dra Łukasza Wardyna jesienią ubiegłego roku w międzynarodowej konferencji w Wałbrzychu lub udział doc. dr Barbary Dwilewicz i doc. dr Haliny Turkiewicz w międzynarodowej konferencji zorganizowanej na Litewskim Uniwersytecie Edukolo-

- gicznym (na stronie internetowej SNPL była zamieszczona notatka o tej imprezie naukowej);
2. Udział w XVIII międzynarodowej konferencji „Nauka a jakość życia” – SNPL wspierał jej organizację, szereg osób uczestniczyło w jej obradach z referatami. Zapraszamy uprzejmie na XIX edycję tej konferencji, która odbędzie się w dniach 27–30 czerwca w hotelu „Domus Maria”;
  3. Udział w konferencji STIPL oraz jej wsparcie. W czasie obrad SNPL został przyjęty do Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych;
  4. Z okazji jubileuszu 75-lecia Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, które w tym roku przewodniczy w Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, wysłaliśmy list gratulacyjny;
  5. Zarząd SNPL otrzymał zaproszenie na uroczystości z okazji 75-lecia Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie. Biorąc pod uwagę znaczenie tej Uczelni dla Polonii i Polaków mieszkających poza Krajem, a także wieloletnie kontakty z jej kadrami, postanowiono oddelegować prof. Romualda Brazisa do Londynu i partycypować w wydatkach tego wyjazdu (informacja o uroczystościach 75-lecia PUNO i udziale w nim prof. R. Brazisa była zamieszczona nie tylko na stronie internetowej, ale też w Roczniku SNPL 2014);
  6. Zarząd SNPL współuczestniczył w staraniach dr Elżbiety Kuzborskiej o wsparcie organizowanej jesienią 2015 r. międzynarodowej konferencji naukowej poświęconej problematyce praw językowych mniejszości narodowych;
  7. Wydanie Rocznika (tom 13/14) SNPL 2014. Każdy Rocznik SNPL jest znaczącym wydarzeniem naukowym dla Stowarzyszenia. Nad weryfikacją artykułów naukowych i innych materiałów, ich redagowaniem, makietowaniem i recenzowaniem pracowało wielu naszych kolegów, ale muszę wspomnieć przynajmniej kilka osób, których wysiłek twórczy szczególnie się przyczynił do ukazania się tej publikacji. Są to koleżanki Barbara Dwilewicz i Krystyna Moroz-Łapin oraz kolega Mirosław Szejbak;
  8. Powołaliśmy międzynarodową Radę Naukową Rocznika SNPL;
  9. Uczestniczyłem w przygotowaniu monografii Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej, opartej na części materiałów wspól-

- nej konferencji SNPL i PTMP „Rodzinna Europa. Europejska myśl polityczna a wyzwania XXI wieku”. Koledzy z Wrocławia są jeszcze w trakcie jej opracowywania;
10. Zarząd SNPL zdecydował wesprzeć finansowo wydanie monografii dr hab. Henryki Ilgiewicz o Bibliotece Wróblewskich, której znaczenie dla kultury i nauki zarówno Litwy, jak i Polski jest doniosłe;
  11. Uczestnictwo w projektach badań naukowych. Pod auspicjami SNPL prof. dr hab. Zdzisław Gębołyś przygotował projekt i otrzymał wsparcie zarówno ze strony MSZ RP, jak i Ministerstwa Kultury RL na opracowanie książki „Bibliografia druków w języku polskim wydanych na Litwie w latach 1944–2014”. Projekt został zrealizowany. Następnym krokiem jest wydanie tej publikacji także pod auspicjami SNPL;
  12. Były i są prowadzone wstępne rozmowy z kilkoma podmiotami z Polski o możliwościach opracowania wspólnych projektów naukowo-badawczych. Zostały opracowane i wysłane listy intencyjne o ewentualnym udziale SNPL w tych projektach. Jako przykład może służyć projekt „Wiedza bez barier – innowacyjne metody nauczania osób dorosłych“, przygotowany przez naukowców z Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej z kolegami z Czech, Łotwy i naszym udziałem;
  13. Opracowanie koncepcji dużego interdyscyplinarnego projektu naukowo-badawczego konsolidującego potencjał naukowy SNPL. Wstępne rozmowy przeprowadzono z prof. Zbigniewem Kurczem z Uniwersytetu Wrocławskiego. Uzgodniliśmy, że podejmiemy się opracowania porównawczego projektu badawczego pod roboczą nazwą „Mniejszość polska na Wileńszczyźnie i mniejszość niemiecka na Opolszczyźnie”. Pewne kroki już zostały poczynione. Osobą odpowiedzialną za jego realizację ze strony SNPL jest prof. Bogusław Gruzewski;
  14. Opracowanie bazy danych publikacji członków SNPL za rok 2013 i 2014. Niestety ten punkt jest tylko częściowo zrealizowany. Zarząd uprzejmie się zwraca do wszystkich naszych członków o przesyłanie tych informacji do prof. Zdzisława Gębołyśa, który jest odpowiedzialny za ten kierunek naszej działalności. Systematyczna prezentacja bazy danych publikacji członków SNPL pokazuje nasze kompetencje i potencjał. Planujemy w

przyszłości zamieszczać taką informację w stałej rubryce el. wersji Rocznika SNPL;

15. Zwracamy się do Państwa z prośbą. Musimy się zastanowić, czy na rok 2016 planujemy większą czy bardziej kameralną konferencję naukową oraz jaka będzie jej przewodnia tematyka. Mam nadzieję, że w najbliższym czasie Zarząd otrzyma propozycje i będziemy mogli podjąć odpowiednią uchwałę.

III. Działalność kulturalno-oświatowa, edukacyjna i promująca naukę

1. Opracowaliśmy Regulamin konkursu na najlepszą pracę naukową, projektową lub popularyzatorską w dziedzinie szeroko pojmowanej problematyki Wileńszczyzny dla młodego adepta nauki (członka lub sympatyka SNPL);
2. Opracowaliśmy Regulamin konkursu na najlepszą pracę kwalifikacyjną (licencjacką lub magisterską) w dziedzinie szeroko pojmowanej problematyki Wileńszczyzny;
3. Zostały przeprowadzone niezbędne prace organizacyjne wyżej wspomnianych konkursów (ogłoszono konkursy, utworzono komisje, ustalono terminy etc.);
4. Jako przedstawiciele SNPL wygłosiliśmy szereg wykładów dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Akademii Trzeciego Wieku;
5. W rozmowach z przedstawicielami *Fundacji Wileńszczyzna* i SGH zaistniał pomysł organizacji debat oxfordskich między młodzieżą wileńską a warszawską. Pomysł ten wymaga dopracowania, ale jest interesujący pod wieloma względami;
6. Realizując cele działalności kulturalno-oświatowej oraz dążąc do integracji członków Stowarzyszenia, przeprowadziliśmy szereg imprez, które miały bardzo pozytywny wydźwięk wśród naszych kolegów biorących w nich udział. Takimi imprezami były:
  - „czerwcową majówką” SNPL w muzeum Syrokomli;
  - akcja „Znicz” – w Dzień Zaduszny zapaliliśmy znicze na grobach profesorów Uniwersytetu Wileńskiego i Uniwersytetu im. Stefana Batorego, co było powiązane z opowieścią o losach tych naukowców, którą snuł dr Józef Szostakowski, a jego wypowiedzi uzupełniali prof. R. Brazis i dr E. Wasilewski;

- świąteczne spotkanie w Dniu Trzech Króli w kawiarni „Sakwa”, które uświetnił chór „Melodia” i w którym uczestniczyli przedstawiciele polskich mediów na Litwie.

W tym roku planujemy w Dzień Zaduszny zapalić znicze nie tylko na grobach wybitnych profesorów Uniwersytetu Wileńskiego i Uniwersytetu im. Stefana Batorego, ale też znanych inżynierów. To jest nasza propozycja jednej ze wspólnych imprez z STIPL;

7. Opracowaliśmy Regulamin nadawania godności członka honorowego SNPL;
8. Jesienią 2014 r. zorganizowaliśmy „Wieczór Prezesów”, na którym omówiliśmy zarysy współpracy SNPL, Filii UwB i USPV;
9. Uczestniczyliśmy w uroczystościach z okazji świąt narodowych Polski i Litwy.

IV. Współpraca krajowa i międzynarodowa

1. Zacieśnianie współpracy z polskimi organizacjami i stowarzyszeniami na Litwie: z Filią UwB, USPV, EFHR, STIPL i innymi podmiotami na Litwie;
2. Aktywizacja współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie;
3. Nawiązanie kontaktów i ewentualnie konkretnej współpracy z Towarzystwem im. J. Giedroycia;
4. Utrzymujemy sporadyczne kontakty ze Stowarzyszeniem Medyków Polskich na Litwie, Macierzą Szkolną, Fundacją Kultury Polskiej im. Józefa Montwiłła itd.;
5. Współpraca z różnymi organizacjami naukowymi w Polsce i innych krajach: z Polskim Towarzystwem Myśli Politycznej, Fundacją Wileńszczyzna, EFPSNT, z PUNO i PTNO w Wielkiej Brytanii i innymi.

V. Stan majątkowy i finansowy zostanie przedstawiony w sprawozdaniach skarbnika SNPL i Komisji Rewizyjnej

Prezes SNPL
prof. dr Henryk Malewski